

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 1. zvezka.

Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Pervi dan	1.
Življenje častitljive Marije Krescencije Kavfbajrenske.	
I. pogl. Njena družina in rojstvo	5.
II. pogl. Otrok milosti	8.
Podoba sv. Frančiška	14.
O angeljih	18.
Svetega Frančiška Saleškega nauki o popolnosti.	
Bodi miren ali ravnodušen v svojih domačih opravilih.	20.
Prava pobožnost je vstrežljiva	21.
„Moj Bog, odpusti mi, kaker jaz odpuščam“	22.
Ljubezen sv. Frančiška do vbozih	24.
Drobtinice	25.
Svetoletni vesoljni shod tretjega reda v Rimu	28.
„Priporočam se v pobožno molitev“	29.
Priporočilo v molitev	30.
Zahvala za vslišano molitev.	31.
Glede odpustkov 19. psaljma	32.
Odgovori na vprašanja	32.
Papežev blagoslov	32.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1900.

Knjižne novosti.

Moja doba in podoba. V spomin svoje sedemdesetletnice 1828—1898 spisal Andrej Marušič, častni kanonik itd. V Gorici 1898. Iz goriških časnika „Primorski list“ ponatisnila „Hilarijanska tiskarna.“

Pred več ko 20 leti je pozdravil rajni mons. A. Marušič naše „Cvetje“ z veliko, skoraj bi rekli navdušeno hvalo. V dolžnost si torej štejem zdaj nasproti mi s priznanjem omeniti ta njegov poslednji spis, ki ga, žal, vsled nagle, neprevidene smrti ni mogel več sam doveršiti in izdati. Mikavni spis je važen za našo kulturno zgodovino, zlasti koliker se tiče goriških Slovencev, ter bo brez dvojbe pisatelja ohranil v dobrem spominu. Ali je naproday, kje in po kateri ceni, ne vemo.

Slovenski pravopis. Sestavil Fr. Levec, c. kr. prof. itd. (Dalje.)

Nemci torej, ki se hočejo navaditi „po ruski“, morajo precej — da upotrebim besede profesorja Ilešiča — „eksperimentirati s svojimi govorili“, ako hočejo prav govoriti; Rusi (in tako za svoj jezik tudi Poljaki) jim ne dajo veljati „čistega“ *l* namestu *ł*. Ali mislimo mi, da ga nam mogočnim „Slovonom avstrijskim“ bodo? Ne, ne, ljuba gospoda, ne bodo! Če hočemo kedaj res govoriti ali poljski, ali — slovanski *zar' ēžoxjv* t. j. ruski, bomo vže tudi mi morali nekoliko poeksperimentirati s svojimi govorili, pa naj imamo še toliko „važnišega dela“. — Vážnišega dela! Ali nismo imeli nič važnišega dela, ko smo morali eksperimentirati s svojimi govorili, da smo se privadili nemških glasov *ö* in *eu*? Ali pa smo res morebiti vže tako ponemčeni, da nam je bilo to lahko, za slovanski glas *ł* pa nimamo več orodja v ustih, da ga moramo nadomeščati z *l*, kaker kaka nemška „fréjlina“? In ali je res slovanskemu *ł* najbliže nemški *l*?

Prof. Baudouin de Courtenay pravi, da ne, in on je pač mož, ki more to vedeti; njegovo spričevanje bi moralo torej zadosti biti. Pa če hočete še več prič, nismo mi nikaker v zadregi zanje.

Joel-Wicherkiewicz, „Anleitung zu Erlerneng der Polnischen Sprache“ str. 2., identificira z nemškim *l* poljski mehki *ł* (t. j. naš *lj*); o *ł* pravi pa: „ein *ł*, bei dessen Aussprache die Zunge nach dem Gaumen zu angedrückt wird“, in dalje na str. 4: „In betreff der Aussprache dieses Schmelzlautes muss noch erwähnt werden, dass er der schwierigste von allen für den Fremden ist; man kann ihn nur dann lernen, wenn man ihn einem Polen fleissig nachspricht. Er ist in der Aussprache dem Vocal *u* ähnlich; z. B. Władysław muss so ausgesprochen werden, dass es etwa wie Wua-dy-sua w zu hören ist.“ —

To je torej poljski *ł*, — ali se gospodi kaj jasni?

Glede maloruskega piše, dalje, Hlibowicki, „Ruthenisches Sprachbuch“ str. 7.: „A hat vor a, y, u, z und den Consonanten den vollen vocalischen Laut des polnischen *ł*, das man am besten hervorbringt, wenn man mit *u* ansetzt, in *o* übergeht und dabei die Zunge in die *l*-Stellung bringt, so zwar, dass sie nach Articulation des *ł* am obren Gaumen haftet. (Bei der Aussprache der Buchstaben *u* und *a* sei gleich hier bemerkt, dass eine schriftliche Anleitung zur Aussprache jederzeit unge-

CVETJE

Z VERTOV SVETEGA FRANČIŠKA.



XVIII. tečaj.

✻ V Gorici 1900 ✻

I. zvezek.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Pervi dan.

Kako je bil sv. Frančišek podoba Jezusa Kristusa.

1.

Izvirni greh, ki smo ga vsi podedovali, je slehernemu človeku zapustil dvoje posebno veliko zlo, da je namreč zgubil večno in srečno življenje, za katero je bil človek stvarjen, in da so se v njem vzbudila pregrešna nagnjenja. Pamet mu je otemnela in zgubila moč večne resnice razumeti in svoj visoki namen spoznavati; volja mu je oslabela ter se bolj k hudemu kakor k dobremu nagnila; serce se mu je več ali manj popačilo ter hrepeni le po zemeljskih in minljivih dobrotah in nečimernostih. Zavaljo tega se je človeški rod z malo izjemo kmalu pogreznil v velike verske zmote, v prepad raznih pregreh in mnogih hudobij, ter je v taki dušni tmuni taval tisoče let, dokler je Bog v svoji

neskončni vsmiljenosti poslal iz nebes svojega edinorojenega Sinu, da bi človeški rod odrešil in ga zopet povzdignil do tiste časti, v kateri ga je vstvaril. Jezus Kristus je vzel nase človeško podobo, živel je na zemlji v mnogi siročini in britkosti, učil je z besedo in sè zgledom in naposled je vmerl na sramotnem lesu križa, ko je pretil svojo dragoceno kri do zadnje kapljice. Tako je bil človek odrešen; zopet z Bogom sprijaznjen je dobil pravico do nebeškega kraljestva, katero pa si mora pridobiti z deli svetih čednosti in s posnemanjem tistega, ki pravi: „Jaz sem pot, resnica in življenje; nihče ne pride k Očetu, razun po meni“. Če je pa Jezus pot, tedaj je po besedah svetega Petra naša dolžnost, da v njegove stopinje stopimo; ako je resnica, moramo, kaker uči sveti apostelj Pavel, terdno verovati vse, kar nas uči; ako je naposled tudi življenje, pravi sv. apostelj Janez, moramo ž njim v ljubezni združeni biti, ker drugače nismo drugo, kaker od terte odrezane mladike, ki so za ogenj pripravljene. Le tako nam more naše odrešenje koristiti, le tako moremo reči, da smo posnemovavci Jezusovi in le tako smemo pričakovati večno nebeško srečo, za katero smo vsi vstvarjeni.

2.

Pa kaj je pač koristilo, da je Bog po svojem edinorojenem Sinu človeški rod odrešil, da mu je ta sè svojim naukom in lepim zgledom pokazal pot zveličanja, da ga je obogatil z neštevilnimi milostmi in dobrotami, ko je pa človeški rod tako kmalu pozabil na vse te nebeške dari in se tako hitro iznebil vere in ljubezni; vernil se je v svoje prejšnje pregrešno življenje in zopet začel hoditi po poti pregreh in hudobij. Na tej novi poti pogubljenja ga niso mogli vstaviti sveti in učeni možje, ki jih je vsmiljeni Bog od časa do časa kaker nove preroke in aposteljne pošiljal na svet, ni ga mogel vstaviti svarilni klic višjega pastirja in vidnega poglavarja svete katoliške cerkve. V začetku dvanajstega

stoletja jih je mnogo bilo mej katoliškimi kristijani, ki so bili zabredli v mlakuže raznih pregreh in zmot; mej njimi je vladala nezderžnost, nezmernost, nevednost, nepokorščina, nesloga v državi in družini. Pa Bog, čiger vsmiljenje je neskončno, se je še enkrat vsmilil nesrečnega človeškega rodu, še enkrat ga je hotel rešiti gotove časne in večne pogube. Izvolil je v ta namen človeka, ki je ž njegovo pomočjo in milostjo postal čudovito podoben Jezusu Kristusu in je svetu pokazal naj popolniši zgled evangelijskega življenja, zgled vseh čednosti in popolnosti. Ta človek je bil naš serafinski oče sveti Frančišek. Kaker Jezus, tako se je tudi sveti Frančišek rodil v hlevu in tam ležal na slami v bornih jaslih; precej od začetka si je izvolil dvanajst učencev, in jih mej svet poslal. Tudi v njih številu je bil Judež, ki se je obesil in v obupnosti vmerl. Tem dvanajsterim je pridružil še drugih sedemdeset. Štirideset dni se je postil v puščavi, kjer ni družega vžil, kaker košček kruha; na gori Aljverniji je dobil na čeznatoren način pet kervavih ran v svoje telo. Ali nam ne kaže vse to čudovito podobnost sè Sinom Božjim? Ali to je bila le zunanja podobnost mej svetim Frančiškom in Jezusom; podoben pa mu je bil tudi v duhu, kaker bomo to videli v sledečih premišljevanjih.

3.

Kolika posebna milost za nas, bratje in sestre treh redov svetega Frančiška, da nas je Bog popolnoma ali vsaj deloma ločil iz srede hudobnega sveta in nas poklical k posnemanju tako slavnega bojevavca za cerkev in sveto vero. Kolika čast, kolika imenitnost za nas, da smo sinovi in hčere tako slavljenega očeta in učenika! Veselimo se torej in dajmo hvalo Bogu za to veliko srečo. Spominjajmo se pa tudi, da nam sveti Frančišek kliče z besedami svetega aposteljna Pavla do Korinčanov: „Bodite moji posnemovavci, ljubljeni sinovi, kaker sem bil jaz Kristusov.“ Še le potem nas bo

sv. Frančišek za svoje spoznal in bomo lahko rekli, da smo v resnici njegovi otroci. Preglejmo torej sami sebe in svoje življenje, kako je vravnano, ali je kaj podobno življenju našega svetega očeta? Naše misli, besede in dejanja se li vselej obračajo v večo Božjo čast in v naše dušno zveličanje? Ako nam vest očita, da ne posnemamo povsem zgleda svetega Frančiška, poboljšajmo se, ker drugači bi se nam to, kar mislimo, da nam je v čast in v korist, spremenilo v sramoto in škodo. Nikar se ne izgovarjajmo, da so sedanji časi drugačni od onih, v katerih je živel sveti Frančišek, in da za nas niso primerne ostrosti in pokorjenja tistih starih časov, zakaj sveti apostelj Pavel brez izjeme od vseh zahteva, da se naj ne ravnamo po zgledu sveta. Količkanj bolj velja to nam, ki smo se na poseben način zavezali, hoditi po potu pobožnosti in zatajevanja in ogibati se vsega, kar bi evangelijskim svetom nasprotno bilo.

Zgled.

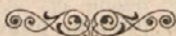
Ko je sveti Frančišek neki dan v cerkvi svetega Damijana v pobožno molitev vtopljen klečal pred podobo križanega Jezusa, je zaslišal glas, ki mu je trikrat zaklical te besede: „Frančišek, pojdi in popravi mojo hišo, ki se hoče podreti“. Sveti Frančišek se je prestrašil, ko je to slišal; vedel je namreč, da je sam v cerkvi, in spoznal torej, da mora ta glas iz nebes priti; mislil pa je, da mu je od Boga naročeno to jako razpadlo cerkev sv. Damjana popraviti. Ali v resnici tiste besede niso merile na cerkvico svetega Damijana, ampak na duhovno poslopje vesoljne svete katoliške cerkve, kaker je potem sv. Frančišek spoznal in svojim bratom razodel, in je poterdila tudi prikazen, ki jo je imel v sanjah papež Inocencij III. Zdelo se mu je namreč, da se cerkev svetega Janeza v Lateranu, glava in mati vseh cerkev na celem svetu, podira in da jo neki človek, oblečen v siromašno redovniško obleko, podpira s svojimi ramami, da

bi se ne zrušila. Ko je potem sv. Frančišek k njemu prišel in ga prosil za poterjenje svojega vodila, ga je papež precej spoznal, da je namreč tisti, ki ga je v prikazni videl. „Resnično“, je dejal, „ta je tisti, ki bo s svojimi čednostmi in svojim ukom podperl Kristusovo cerkev.“ In tako se je tudi zgodilo.

Pravilo svetega Frančiška: „Naša dolžnost je vse tako delati, kaker nam to kaže zgled, ki ga vidimo v osebi Jezusa Kristusa.“

MOLITEV.

S hvaležnim srcem se ti zahvalim, o Gospod, ne samo za veliko milost, da si me vstvaril in odrešil, ampak še posebno za to, da si me poklical k posnemanju zvestega tvojega služabnika, svetega Frančiška. O to je gotovo naj očitniši dokaz, da me hočeš ne samo rešiti, ampak tudi k popolnosti in svetosti privedi. K tem milostim pa prideni še to najbolj potrebno, da bodem, koliker le mogoče, posnemal svetega očeta Frančiška v mišljenju in delovanju, kaker je tudi on posnemal tvojega najsvetejšega Sinu. Amen.



Življenje častitljive Marije Krescencije Kavibajrenske.*)

P. A. M.

I. Poglavje.

Njena družina in rojstvo.

K a v f b a j r e n, majhino mestece na Bavarskem, je rojstni kraj od Boga z velikimi milostmi obdarovane duše, ketere življenje hočemo popisati. Ako pridemo iz Augsburga čez enolično ravmino leškega polja proti Kemptenu, zapazimo na jugu verhove aljgav-

*) Po: P. Ignatius Jeiler O. S. Fr. Doct. der Theol. „Leben der ehrwürdigen Klosterfrau Maria Crescentia Höss von Kaufbeuren“. IV. Aufl. Dülmen 1893

skih planin, ki v veličanstveni lepoti gledajo čez to resno planjavo. Kmalu je kraj bolj živahen. Odpre se nam lepa dolinica, po kateri se vije Vertah, največi pritok reke Leh. V tej jako prijazni dolinici leži Kavfbajren, ki se proti levi strani vzdiguje s svojim starim mestnim obzidjem proti stermemu robu doline. Na verhu kjer stoji stara z lepimi staronemškimi slikami okičena cerkev sv. Blaža, se nam odpre krasen razgled po dolini in na planine. Kavfbajren je v augsburški škofiji ter je doseglo s svojimi peterimi vasmi polagoma državno slobodo, katero je vživalo do tega stoletja. Tako imenovana reformacija je tudi tukaj razderla lepo versko edinstvo. V prešnjih časih je bila v tem mestu polovica katoličanov in polovica protestantov. Zdaj je le še četrti del protestantov v mestu. Ker se je bilo tukaj mnogo katoličanov naselilo, šteje zdaj to mesto 7000 prebivalcev. V tem takrat slobodnem mestu je živel proti koncu sedemnajstega stoletja vbog sicer ali zaradi svojih lepih lastnosti obče spoštovan tkalec volne, po imenu Matija Hes. Druzega premoženja ni imel kot majhino hišico na „novi cesti“. Pa s svojimi rokodelstvom in drugimi opravili je v svoji pridnosti in varčnosti pošteno skerbela za svojo družino. Neomahljiv je on ostal v sv. katoliški veri ter živel tako lepo in krepostno, da so ga celo njegovi protestantovski someščani spoštovali in ljubili. S svojimi lepimi življenjem je tudi zaslužil biti oče hčerke, katera naj bi ko svitla zvezda v bliščobi svoje svetosti krasila katoliško cerkev na Nemškem. Ker je bil priprost in zvest, priden in pošten, pobožen kristijan in skerbni gospodar, je vžival dobro ime in spoštovanje pri someščanih; ali božje oko je našlo še kaj višjega na njem. Na skrivnem namreč se je on vadil v čednostih, katere morejo le v notranjem obnavljanju duše s Kristusom pognati. Vsaki dan je ta priprosti delavec premišljeval in častil skrivnosti ljubezni božje, ki so zapisane v knjigi križa in iz tega zajemal toliko pobožnost in ljubezen do terpečega Zveličarja, da je želel z njim deliti terpljenje in križ. Njegovemu sercu niso zadostovale težave in pomanjkanje vboštva, on je križal svoje meso še z drugimi prostovoljnimi spokornimi deli. Postil se ni samo ob zapovedanih postnih dneh, nalagal si je še druge poste, čeravno je imel težka dela.

Pogostokrat je hudo bičal svoje telo, v postnem času celo vsaki dan. Na vso moč je krotil poželjivost pri jedi in v ta namen vžival grenka zelišča. Vedno je nosil seboj kaka grenka zerna

ter jih zvečil pred jedjo, da je celo pri svoji vbožni hrani zamoril vsako čutno veselje.

Čeravno je bil sam vbog, vendar ni nikedar odrekel daru vbožcu, ki ga je prosil miloščine; če pa ravno ni nič imel, je vbožca ljubeznjivo tolažil ter mu obljubil kmalu kaj dati. — Na tem Bogu dopadljivem možu so se dopolnile besede modrega v sv. pismu: „Dobra žena dober dar; ona bo delež bogaboječih in dana možu za voljo njegovih dobrih del“. Sirahove bukve 26, 3. Vredna je bila takega moža dobra, pobožna žena. Imenovala se je Lucija Herman in je bila hči nekega brivca in ranocelnika iz sosednega na tiroljski meji ležečega mesta Fisen. Prav posebno se je ona odlikovala z ljubeznijo do vbogih bolnikov, katerim je kaker kaka vsmiljeva sestra prav spretno, nevtrudljivo in brez plačila rada stregla po noči in po dnevi. Ker se je bila od svojega očeta mnogo naučila o ranocelništvu, so vbogi bolniki iz celega mesta hodili k nji, da jim je obezavala rane, zdravila tvore in uljesa ter celo zlomljene kosti vravnava.

Ta dva kerščanska zakonska sta imela osem otrok; mej njimi so bili trije dečki. Dva sina in dve hčeri ste vmerle vže v otroških letih; tretji sin Jožef, vže precej velik deček, je enkrat nesrečno padel in se vbil. Njegov lahkomišljen tovariš ga je bil namreč sunil, da je padel v neko klet ter se močno ranil in kmalu potem vmerl. Dobri, pobožni otrok je svojemu tovarišu iz serca odpustil in vmerl ves vdan v voljo božjo.

Stariše so preživele le tri hčere in srednja mej njimi je bila naša Krescencija. Stariša sestra, Marija, rojena 19. aprila l. 1679 je vže od mladih nog čutila v sebi poklic za redovni stan. Premagala je vse težave in zapreke ter bila sprejeta v precej oddaljeni provinci mej sestre tretjerednice sv. Frančiška, namreč v samostan sv. Jožefa v Hagenau na Eljaškem. Tamkaj je prav sveto živila ko sestra Marija Angelina in vmerla 83 let stara.

Mlajša sestra Regina, rojena l. 1677, je tudi vedno kazala, kako dobre stariše je imela. Omožila se je z vbožnim pa poštenim in pridnim meščanom v Kavfbajrenu, Jožefom Hejnrnikom, ki je bil tudi tkalec kakor njen oče. Imela sta šestnajst otrok in pet od njih je stopilo v samostane raznih redov. Eden izmej njih, ki je bil pri križarjih v Memingenu, se je tako odlikoval, da je dosegel visoko čast cerkvenega prelata. Vboga mati toliko otrok je morala veliko in težkih križev nositi. Postala je vdova, ko so bili otroci še nepreskerbljeni. Razne bolezni in težave so jo tudi

ovirale, da ni mogla nadaljevati dela svojega moža. Tako je slednjič prišla v največe pomanjkanje. Toda svetost njene hčerke ji je pomagala. Mnogo visokih gospodov in gospe, ki so zelo čislale častljivo Marijo Krescencijo, posebno savojska vojvodinja, rojena kneginja lihtenštajnska, so skerbele za vbogo vdovo in za vzgojo njenih otrok. Ona pa je bila vsem najlepši zgled poterpežljivosti. Vmerla je očiščena v peči terpljenja in križev 61 let stara l. 1758.

Obe sestre ste po smerti Marije Krescencije zapisale njeno življenje in njene čednosti. Ti dragoceni zapisniki se hranijo v arhivu kavfbajrenskega samostana. Stariša sestra ga je spisala 26. maja 1748, druga pa 11. julija istega leta. Veliko bolj bogata na milosti in čednostih, kaker te dve sestre pa je bila Krescencija. Rojena je bile 20. oktobra l. 1682. Precej drugi dan je bila kerščena v farni cerkvi sv. Martina; pri sv. kerstu je dobila ime Ana. Kerstil jo je takratni župnik in dekan kavfbajrenskega kapiteljna Filip Geh, doktor bogoslovja in botri so bili Matija Profest in Marija Fegelj, oba dobra katoličana. Rodovitno kal čeznatornega življenja, ki je bila pri sv. kerstu položena v serce tega otroka, je sv. duh s prav posebno ljubeznijo gojil in izgojil v čudovito lepo cvetlico milosti, ketera je razveseljevala oko tega nebeškega vertnarja in s prijetnim duhom najljepših čednosti daleč okrog svet napolnjevala. In ako kerščanski zakonski ne morejo dobiti od Boga lepšega daru, ko so dobri, sveti otroci, sta ta dva pobožna zakonska iz Kavfbajrena prejela za svojo pobožnost tako plačilo, da bi ju morali zavidati cesarji in kralji. Vbožna na posvetnem premoženju, sta bila bogata na čednostih in blagoslovljena z dobrimi otroci. Prav na njiju se nanašajo besede sv. pisma: „V hiši pravičnega je prav obilno moči; v prihodkih hudobnega pa je zmešujava“. Modr. 15, 6. „Neketeri se zdi bogat, ko nič nima; neketeri pa se zdi vbožen, ko ima veliko bogastvo“. Modr. 13, 7.

II. Poglavje.

Otrok milosti.

Pri mnogih svetnikih najdemo, da Bog obilnost milosti, ketera jim hoče v življenju podeliti, vže naprej naznani z nekimi nenavadnimi dokazi, ki se opazijo pri njih rojstvu ali v otroških letih. Tako je tudi neka nenavadna prelepa jutranja zarja pri Krescenciji naznanjala lepo sonce milosti, ki je njeno življenje

vse v luči in ljubezni razsvetljevalo. Njena stariša sestra M. Angelina pripoveduje v onem zapisniku, da ji je njena mati večkrat povedala, kako je brez vseh bolečin porodila to izvoljeno dete. In po rojstvu se je pri Ani, ko je bila še v zibeli kazal kal božjega življenja, ki ga je bil pri sv. kerstu sv. Duh vcepil v njeno serce. To bi bilo za nas težko verjetno, ke bi nam zgodbe svetnikov ne pripovedovale o takih otrocih milosti božje, pri katerih se je milost hitreje razvijala kot natora. Omenimo le nekatere iz zadnjih stoletji: sv. Roza iz Lime, sv. Julijana Falkonijeri, sv. Veronika, sv. Marija Frančiška, Katarina Emerih.

Ko je mati malo Anico še na rokah nosila, je večkrat opazila, kako so krotkega in mirnega otroka zajemale božje reči. Pobožna mati je rada hodila prav zgodaj k sv. maši in ker ni mogla nikomer izročiti svojega otroka, ga je v naročji seboj vzela v cerkev. Otrok je ni v cerkvi prav nič motil, temuč prav miren in tih je bil; videti je bil prav srečen in zadovoljen, sklepal je svoje ročice in v enomer gledal na altar. Pri povzdigovanju je bilo nedolžno dete videti polno veselja in pobožnosti in v prečudno lepi erdečici je odsevalo njegovo obličje. Perve besede, ketere se je naučil ta otrok izgovarjati, so bile: Oče naš. Ana še ni bila tri leta stara in vender je pogostokrat vsaki dan in z veliko resnobo molila Oče naš in Češčena Marija. Kar nehati ni mogla govoriti o Bogu in božjih rečeh, vedno je imela kaj vprašati. Kmalu je znala na pamet verske resnice in vsaketeri je občudoval njeno znanje katehizma. Od četrtega leta naprej je kazala nenavadno in veliko gorečnost za molitev. Videli so jo včasih prav dolgo in nepremično klečati v kakem kotu hiše. Najrajše pa je bila v cerkvi. Kaker ljubijo taki otroci igro, tako je vlekla neka skrita moč našo Ano v cerkev. Le redkokrat je svoje stariše kaj družega prosila, kaker to, da so jo pustili v cerkev. Po cele ure je preklečala v hiši božji in molila pobožno kot angelj. Prav rada je bila blizu altarja; ker tjakaj je vleкло njeno serce najsvetejše serce Zveličarjevo. Ni ostajala le pri eni sv. maši, temuč pri vseh je bila, ako so ji le stariši dovolili. Tudi druge čase je rada hitela v cerkev, ker je spoznala, da je hiša božja, da so vrata nebeška. Stariši so vedeli, ako hčerka ni doma, je gotovo v cerkvi in vselej so svojo Anico našli kleče pred altarem vso vtopljeno v pobožno molitev.

Tako se je ta mlada daša vzdigovala proti Bogu z močjo in stanovitnostjo, ki mora marisiketerega odraslega kristijana

osramotiti. Iz tega otroškega serca se je vzdigovala kaker prijetna dišava proti božjemu tronu pobožna in priserčna molitev, vse drugačna kaker je molitev mnogih odraslih ljudi. Vsi, ki so to dete poznali, so bili priča njegove nenavadne pobožnosti; toda vira te pobožnosti niso poznali. Še le v poznejših letih je iz pokorščine razodela svojim spovednikom skrivnosti svojih otroških let. V opisih, ki zadevajo njeno prištetje mej blažene, beremo le splošno samo to, da se ji je vže v njenem tretjem in četrtem letu večkrat prikazalo dete Jezušček in njen angelj varih. Neki pisatelj, Ot, pa pripoveduje še druge podrobnosti. „Ko je bila tri leta stara, se ji je prikazal Jezušček v podobi prečudno lepega dečka. Oblečen je bil v modro suknjico in z erdečim plaščkom ogernjen. Bil je gologlav in bos. Ona je imela pred seboj malo mleka, eno jabelko in eno hruško, ki jo ji je bila dala mati

Anica je berž povabila tega dečka, naj ž njo skupaj je. Deček pa ji reče: „Moj oče ima slajše jedi in slajše sadje v svojem vertu, kot je to“. „Kedo pa je tvoj oče? Kje si pa doma? Kako se imenuješ ti in tvoja mati?“ tako je vpraševala deklica. Deček ji odgovori: „Moj oče je nebeški oče, moje stanovanje nebeški Jeruzalem; jaz se imenujem Jezus in ime moje matere je Marija“. Silno je bila vesela Anica in goreče je dečka prosila, naj jo pelje k svojemu očetu na vert. Nato se je zameknila, da je bila v raju nebeškega očeta. Ta ji je rekel: „Ako hočeš biti moj otrok, moraš edino mene in mojega sina ljubiti, ogibati se tovarišije z drugimi otroci, samoto iskati in vselej stariše slušati“. Božje dete jo je prav milo pogledalo in reklo je: „En sam Bog je, v keterega moraš verovati; tri osebe so, nebeški oče, jaz, Sin božji, in sv. Duh, in mi trije smo le en sam Bog. To je prvo, kar moraš verovati in znati.“ Na to je s posebno milostjo dobila rabo pameti in, ko je prišla k sebi, je ležala na postelji. Mati jo je bila položila v posteljo, ker je imela zamaknjenje za spanje. Čudovit je bil včinek te prikazni. Nezmerno hrepenenje po Bogu ji je ostalo v sercu in od tega časa je bilo njeno edino veselje molitev in premišljevanje.

To nenavadno občevanje z višjim, drugim svetom se je pogostokrat ponavljalo.

Povedati hočemo še eno prikazen Jezuščka po ravno tistem pisavcu. Prikazalo se ji je božje dete in reklo: „Moje veselje je prebivati s človeškimi otroci. Otrok moj, daj mi svoje serce in vse, kar imam, je tvoje.“ Božje dete jo nato ljubeznjivo objame, dene

ji perstan na perst in reče: „Zdaj sem se s teboj zaročil; ti si moja in jaz sem tvoj; tvoje serce in moje serce bo eno serce“. Kaker mnogo drugih svetnikov je tudi Ana mnogo občevala s svojim angeljem varihom. Večkrat se ji je v vidni podobi prikazal, spremljal jo v cerkev in šolo, ji na strani stal, jo podučeval v verskih resnicah, posebej še, kako naj napravi pri vseh opravilih dobri namen. Njena stariša sestra celo zaterjuje, da ji je bil angelj varih prinesel spokorni pas in ji naročil, naj ga nosi iz ljubezni do Jezusa. Gotovo je, da je vže od četrtega leta naprej na razne načine mrtvila svoje telo, tudi s postom in bičanjem.

Volja božja je bila, da je ta sveti otrok prej prejel zakrament sv. birme in sv. Rešnjega Telesa, kaker je to v katoliški cerkvi navada. Sv. birmo je prejela vže v svojem tretjem ali četrtem letu ob enem s se svojo šest let starišo sestro Marijo 23. maja 1685 ali po drugem viru 1686. Podelil ji je sv. birmo takratni pomožni škof augsburški. Kako pobožen in svet je bil ta otrok, nam je očitno dokaz to, da so jo njeni dušni pastirji vže v njenem sedmem letu pustili k. sv. obhajilu. Njeno hrepenenje po tej nebeški hrani je bilo vže dolgo poprej neizmerno. Vže več let poprej je imela navado duhovno se obhajati in tudi na to se je včasih celo uro pripravljala.

Še prav mlado so stariši pošiljali Anico v šolo in v cerkev h kerščanskemu nauku. Vse se je čudilo njenemu lepemu obnašanju in modrim odgovorom.

Svetovavec Janez Net pripoveduje o nji, da je imel katehet, keder od drugih otrok ni dobil odgovora, navado vprašati Ano, in ona je vselej prav dobro odgovorila na vsako vprašanje. Kerščanski nauk je takrat razlagal P. Ignacij Vagener iz družbe Jezusove. On se ni mogel temu otroku načuditi, očitno je rekel: „Moj otrok, ti imaš gotovo višjega učenika“.

Neketerikrat ji je vказal celo na klop stopiti in govoriti, da so jo mogli vsi videti, poslušati in občudovati. V resnici je tudi imela višjega učenika, tistega, ki je preroke in aposteljne razsvetljeval in ki daje duši luč in ljubezen, razumnost in življenje.

Tudi v šoli je Anica kazala svoj zbujeni razum. Učenik je sam rekel, da še ni videl temu podobnega otroka, in, da jo mora kedo iz nebes podučevati. V prav kratkem času se je navadila dobro brati in pisati. S tem je bil njen šolski poduk pri kraju. Le

eno lelo še se je učila godbe, katero je do starosti ljubila. Njen učenik je bil pevovodja Biber, in tudi on se je čudil, kako lahko Anica premaga vse težave. Imela je pa tudi prav prijeten glas, da se je njeno petje vsakemu dopadlo.

Sploh je bila nenavadno nadarjena, bistrega uma, krotkega in pohlevnega serca. Telesa je bila šibkega, vender spretna za vsako delo.

Te lepe kali za vse dobro so se lepo razvijale z izverstno vzgojo, kakeršna se najde v dobri kerščanski družini. Lepa in redka cvetlica se ne najde sredi ceste, temuč le v dobro obdelanem, zagrajenem vertu; tako se tudi otrok najlepše razvije v od Boga zato odločenem vertu, v kerščanski družini. Zato je nebeški vertnar izvolil vbožno, priprosto pa sveto družino navadnega meščana iz Kavfbajrena, da bi mogel njegov ljubi otrok v domači hiši, kot v mirnem, dobro zavarovanem vertu, lahko položiti temelj duhovnega življenja. Otrok je videl in slišal od očeta in matere tako rekoč žive in vtelešene čednosti kerščanskega življenja. Tak lep zgled velja več ko še tako dober po duk.

Terдно versko prepričanje verlega očeta je napravilo velik vtisek na sprejemljivo serce Anino in obrodilo najlepši sad. Očetova velika pobožnost do terpljenja Gospodovega, njegovo zatajevanje in mertvičenje, njegova gorečnost v molitvi jo je priganjala, da ga je posnemala. Ko je pobožni mož pogostokrat govoril o bridkem terpljenju Jezusovem, se je štiriletna Anica glasno jokala. Pa kmalu je pričela sama tako priserčno govoriti o terpljenju Gospodovem, da jo je oče ves začuden vprašal: „Otrok moj, od kod pa veš to?“ Odgovoriti pa ona ni mogla; solze in molčanje je bil njen odgovor.

Vse te okoliščine in velike milosti so pri tem srečnem otroku obrodile prelep sad. Njeno serce se je kmalu popolnoma k Bogu obrnilo.

Gotovo je to združenje z Bogom, neka nenavadna prikazen v tako nežni mladosti. Pa še bolj moramo občudovati zvestobo, s katero je brez prenehanja, brez pokoja vedno hitela po ozki poti popolnosti do popolne svetosti. Skoraj pri vseh svetnikih, tudi pri tistih, ki so nam zgled nedolžnosti, najdemo neki čas odnehanja, ko se jih je hotel polastiti posvetni duh. Ta čas je bil pozneje za njih predmet poniževanja in kesanja, ki jih je priganjal hvaliti Boga, da jim je dal, kaker govore, milost spreobrnjenja.

Pri Krescenciji pa človeško oko nič tacega ne zapazi. Kaker prava nebeška cvetlica, katero je Bog na zemljo vsadil, je ona vže kot otrok odperla prijetno dišeči popek, vedno bolj se je v milosti razvijala, dokler ni prišla do verhunca, da je bilo videti, da le v Kristusu živi. To se nam zdi morebiti menj zajemljivo in porabno, ker smo vajeni nasprotja luči in sence; v resnici je pa vender čudovito in lepo najti mej ternjem na svetu lilijo, v kateri se nam ljubezen in dobrota Kristusova tako zmagovavno razodeva, da se nam zdi, kaker da ona ni grešila v Adamu.

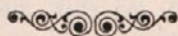
Iz lastnega nagiba ali bolj prav po nagibu sv. Duha je vže eno leto pred prvim sv. obhajilom, torej v svojem šestem letu, v čast prečiste Device Marije napravila obljubo sv. čistosti. Čista kot angelj je bila takrat, čista kot angelj je vedno ostala, da po spričevanju njenih spovednikov še skušnjav ni imela zoper to angeljsko čednost.

Milost božja je bila nad njo razlita, da so jo ljudje imenovali „mali angeljček“. Nikedar ni tudi v najmanjši reči razžalila svojih starišev, kaker so oni sami povedali prednici samostana v Kavfbajrenu. Ta poslušnost in nedolžnost pa ji ni bila samo nekako prirojena, temuč je bila sad milosti božje, kar razvidimo vže iz tega, ker se je vže v otroških letih vsacega greha silno bala. Večkrat je rekla očetu: „O moj oče, naj bi me Bog obvaroval, da bi celo življenje nikedar ne padla v greh! O moj Bog, le greha ne, raje tisočkrat vmerjem, kaker da bi grešila“. Na vprašanje, zakaj se tako greha boji, je ona odgovorila: „Saj se Bog ž njim žali!“

Otroci ljubijo igro in družbo z drugimi otroci. Anica pa ni hotela iti iz hiše, razun v cerkev in v šolo. Govorila je malo in živahno le o Bogu. Vsa njena igra in zabava je bila moliti v majhini izbici ali pa cele ure klečati pred presvetim Rešnjim Telesom. Vse stvari so jo napeljevale k Bogu. Pogled na kako cvetlico ali na zvezdice ali na neznatno travico je užgal njeno serce, da je hvalila stvarnika.

Tako je bila podobna ta duša sončnici, ki zbudjena od pervega žarka vedno obrača svoj zlati cvet proti soncu, ga spremlja in zajema iz njega luč in življenje. Srečni otrok! Kar mnogi še le po mnogih bridkih skušnjah, še le v pozni starosti pričenjajo razumevati, v tem si se ti vadila vže v zibki; ti si svoje serce darovala Bogu v življenju in smerti. Po milosti božji si to, kar si, ali tebi ni treba, kaker nam, tožiti, da je milost božja v tebi

prazna ostala. In ker smo mi svoje serce v mladosti prezgodaj in preveč odperli, daj Bog, da bi vsaj v starosti spolnili besede sv. pisma: „Dajte svoja serca in svoje duše, da poiščete Gospoda, svojega Boga“. 1. kron. b, 22. 19.



Podoba sv. Frančiška.

Naslednjo dogodbo pripoveduje neki belgijski časopis, ki ga izdajejo patri frančiškani tiste dežele. Ker je jako mikavna, smo jo preveli v slovenščino, vendar ne naravnost iz belgijskega časopisa, ki ga nimamo, temuč iz portugiskega „Glasu sv. Antona“ (Voz de S. Antonio), kjer smo jo našli.

Junak te povesti je zdaj imeniten gospod (lord) na Angleškem, jako znan mej državniki, ob enem pa goreč sin sv. Frančiška v tretjem redu, ki se je vže lepo izkazal v obrambi resnice.

„Jaz sem imel, pravi pisavec, neko podobo, ki sem jo pripisoval, ne vem, ali po pravici ali ne, nekemu flamskemu slikarju, enemu najbolj slovečih v srednjem veku.

Ker pa nisem vedel za gotovo, kake cene bi bila, sem pisal ravnatelju enega glavnih muzejev v Londonu, ki sem ga že dolgo poznal in sva si bila pozneje posebno dobra prijatela. Ponudil sem mu svojo hišo, keder bi prišel v Belgijo, in on je tudi sprejel mojo ponudbo. Nekega dne je res prišel k meni v mesto Gand in ko mi je rešil vprašanje glede podobe, ga povabim, da bi šel z menoj obiskat manjše brate, katerih samostan je bil blizu moje hiše; opazil sem bil namreč vže prej, da ima neko posebno nag-njenje do frančiškanov. In rad je sprejel moje povabilo.

„Z velikim veseljem grem z vami, pravi, dasiravno ni potreba, da bi mi dopovedavali in dokazavali, kako silno mnogo dobrega je storil frančiškanski red po svetu v dolgem času sedmih stoletji. Lehko govorim iz skušnje . . .

Prijatelj moj ljubi, je dostavil nato po kratkem prestanku, večkrat ste že bili v moji hiši v Londonu, ko ste prihajali na Angleško, in mimogrede bodi rečeno, pričakujem vas še tja prihodnje poletje ko po navadi ljubega gosta; saj vam ni neznana velika sreča, ki jo vživam, hvala Bogu, ki je name razlil svoj blagoslov. Imam sina mašnika, ki je župnik perve župe enega izmed pogravitnih mest, več mojih hčer so redovnice, ene v Belj-

giji, druge na Francoskem, jaz sam imam dostojno mesto pri vladi, z eno besedo, srečen sem, imam vse, kar je dovoljeno človeku želeči na tem svetu. Pa verjemite mi, vse, kar sem in kar imam, vse sem dolžan svetemu Frančišku Asiškemu“.

„To je zame nekaj čisto novega, pravim jaz, saj mi do današnjega dne še niste povedali nič takega. Velika radovednost se mi začenja zbuditi“.

„Rad ji vstrežem, odgovori, rad vam povem, kaj in kako se je z menoj godilo“.

Moji rajni stariši so bili nizkega rodu in protestantje. Naša družina je bila obilna. Mene pa se je prijel, ko sem bil enajst ali dvanajst let star, neka bolezen, ki me je postavila prav na kraj groba. Ker so se bali, da bi je še drugi ne našli, so me ločili od njih, ter me spravili v neki kot hiše, kjer je le mati sama skerbela za me; ta svetnica, ki ji daj Bog gledati svoje obličje, je ravnala z meno s pravo materino skerbjo in ljubeznijo.

Ko je prenehala merzliza, ki me je hudo tresla, sem vzdignil oči ter opazil na steni obešeno majhino podobico. Ko se mi je nekoliko zboljšalo, sem pogosto gledal osebo na podobi, in koliker delj sem jo gledal, toliko bolj se mi je vtisnilo v dušo njeno proseče deržanje.

Vprašal sem mater, kedo je tisti človek, ki derži roke sklenjene in oči proti nebu obrnjene. „Molči, molči, odgovori mati ostro, tisto je en strašanski papeževец, kaker protestanti imenujejo katoličane; prepovem ti ostro gledati ga zanaprej ali misliti nanj“.

Ta britki in preteči odgovor me je potlačil globoko. Želel sem bolj jasne razlage, ali sloveči glas, s katerim mi je mati odgovorila, mi je vzel pogum, da bi jo vnovič vprašal. Pri svem tem njeno žuganje ni imelo takega uspeha, kaker ga je ona pričakovala. Če je od ene strani overlo mojo mladinsko prederznost, je od druge zbudilo radovednost, da bi bolje spoznal to, kar je tako razdražilo žolč moji materi.

In tako se nisem mogel zderžati, da ne bi bil gledal in zopet gledal podobo, ki se mi je tako vtisnila v dušo. In koliker sem jo delj gledal, toliko bolj je rastlo moje sočutje in sklenil sem stvar do dobrega preiskati, kaker hitro bom prost in gospodar svoje volje.

Ko sem popolnoma ozdravel in mi ni ostalo od bolezni razen kaki lahki spomini, sem mogel iti spet vun letat z drugimi, in začel sem spet hoditi v šolo.

Nekega dne pridem, ko grem iz šole, do nekega trgovskega okna, kjer so bile na ogled postavljene stare knjige. Pregledaval sem naslove raznih knjig; kar mi potegne oči nase ena, ki se ji je reklo „Življenje sv. Frančiška Asiškega“. Naslovu nasproti je imela podobo svetnika. To je, pravim sam pri sebi, tisti svetnik, ki je njegova slika visela na steni moje bolniške izbe, prav tista postava, obleka, pas in bose noge . . .

Stopim v prodajalnico in prosim trgovca, da bi mi dal knjigo, da bi jo bral; nisem mislil, da bi mi jo odrekel, in srečnega sem se čutil vsled te najdbe.

„To ne more biti, odgovori tergovec, ta knjiga je na prodaj; ali jo hočeš kupiti?“

„Nimam denarja, in oče mi ga ne da, da bi jo kupil“.

„Veš kaj, pravi tergovec, če je ne moreš kupiti, narediva pogodbo. Jaz ti jo dam za malo časa, da jo prebereš; pa dokler je ne prebereš, mi boš dal vsak teden tri krajcarje. In potlej mi boš vernil knjigo, ker ti jo dam samo na posodo“.

In jaz sem sprejel pogodbo s tem namenom, da knjigo preberem v enem tjednu. Fa kako bom plačal, kar sem obljubil? Vender sem zadovoljen s svojo pogodbo šel domov in nisem bral knjige, temuč kar požiral sem jo. Skril sem se v izbo, ki mi je bila za bolnišnico in tam sem ostro pazil, da me ne bi zalatili stariši ali bratje. In koliker sem dalje prišel v branju, tolikanj bolj je rastle v meni mik, ki sem ga čutil do svetnika, ko sem ga prvič videl v svoji bolezni.

Serce mi je bilo zmirom bolj ginjeno in podoba svetega Frančiška mi je bila vedno pred očmi. Sam nisem vedel, kaj se godi v meni. Čutil sem neko potrebo, da razodenem svoja čutila. Ali komu? Očetu? To je bilo nemogoče, on je bil razbeljen protestant. Materi? Še menj; saj sem imel še v spominu njeno prepoved in žuganje. Več dni mi je prešlo v teh bojih in skerbeh. Tedaj mi pride na misel, da bi se posvetoval z nekim katoliškim duhovnim, mojim znanim, ki sem ga večkrat videl. On je tako prijazen, sem mislil sam pri sebi, da, če mu razložim, kako in kaj je z menoj, bo rešil vse moje dvojbe in zadrege. V resnici sem šel k njemu na dom in on me je sprejel v svoje vodstvo in podučil me v katoliški veri. Jaz od svoje strani sem se učil katoliško vero se vso pridnostjo in čez nekaj mesecev sem prejel sveti kerst. Po milosti božji in obrambi svetega Frančiška sem bil katoličan.

Ali vkljub vsi skerbi, ki sem jo imel, da bi ostala ta reč

skrita, je vender moj oče zvedel, da sem se ločil od protestantov. In ves divji se je vergel na me; strašno me je pretepel in vsega potolčenega pehnil iz hiše in materi in bratom je prepovedal še kedaj me pustiti noter. Tako sem ostal na sredi ceste, sam, zapuščen v ponočni temi brez vseh pomočkov za življenje, v sredi velikega mesta Londona.

Kaj storiti v takem stanu?

Ko je prvi strah prešel, so se mi obernile misli precej na svetega Frančiška; spomnil sem se, kako je tudi ž njim gerdo ravnal oče njegov Bernardon, kako ga je vergel iz hiše in vzel mu pravico do dediščine. Njemu sem se priporočil v zaupanju, da mi bo pomagal, ker je tudi on terpel to, kar je tedaj mene zadelo. Prosil sem ga pomoči ter šel naprej na dobro srečo, ne vedoč kam bi se obrnil. Ali ne bi bilo bolje, sem dejal sam pri sebi, da se obrnem k dobremu duhovniku, ki me je učil in kerstil? Mislim, da bo rad storil, kar je v njegovi moči, da me reši iz te zadrege. Na vse zadnje, saj sem za to, kar je on storil z meno, vun veržen iz očetove hiše . . .

Dobri duhovnik me je sprejel še vso svojo navadno dobroto in še prav priserčno objel me je. Tolažil me je, saj nisem jaz sam v Londonu, ki terpim preganjanje svojih ljudi, ker sem se vernil v naročje rimske cerkve. Seznanil me je z drugimi katoliškimi mladeniči, ki so terpeli prav to kaker jaz. Najel nam je neko stanovanje, kjer smo se zbirali vsak večer. Vsak dan po šoli smo šli po ulicah londonskih, da si pridobimo kak sold. Tu smo opravi-
vili kako naročilo, tu čedili in mazali črevlje in tako dalje.

Jaz sem se lahko privadil svojega novega položnja. Tovaristvo drugih mladeničev mi je izbilo iz glave misel na domačo hišo; saj sem imel dobro obleko in stanovanje.

Vender sem, dasiravno mlad, prav spoznal svoje položnje. Ko odrastem, ali bom še mogel živeti na stroške tega dobrega duhovnika? Ne! Ali moje serce mi je reklo, da mi bo prišel že sveti Frančišek na pomoč. To sem ga prosil vsaki dan in upal sem, da ne bo zapustil mene vboge sirote. V sercu in duši sem čutil, da me nekaj vleče k svetemu Frančišku, in vse v meni je bilo prepričano, da bo on moj oče, da me bo varoval in stano-
vitnega ohranil v katoliški veri.

Ne bi prišel na konec, ke bi hotel na drobno pripovedovati vse dogodbe mojega življenja od tiste dobe do današnjega dne.

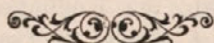
Mnogo britkih dni sem preživel, terpel lakoto, mraz in pomanjkanje neprešteto.

Vender me ni zapustil pogum tudi ne za trenotek. Vera me je oserčevala vedno; delal sem noč in dan in Bog me je obsul z blagoslovi. Pod obrambo sv. Frančiška sem premagal vsa nasprotja in skoraj ne da bi bil mislil sem se videl povzdignjenega na to družabno mesto, kjer sem stal, ko sem bil tako srečen, da sem spoznal vas.

To imate, dragi moj prijatelj, mojo historijo, in dobro mi je delo, da sem vam mogel povedati, kako sem vse, kar sem in kar imam, dolžan za Bogom sv. Frančišku. Živi sv. Frančišek in njegov red!

Po tej prijetni povesti sem spremil svojega vrednega gosta v samostan manjših bratov, kjer so naju sprejeli se vsem prišerčnim veseljem.

In ta vredni „lord“ je izversten tretjerednik in velik razširjevavec tretjega reda v Londonu.



Č a n g e l j i h .

(Priredil F. Majdič.)

Bog je iz ničesar naredil vesoljni svet; vstvaril je nebesa, sonce, luno in milijone zvezd; vstvaril je tudi našo zemljo in vse, kar je, kar živi im klije nž njej.

In nobene stvari ni, ki ne bi bila za nič, ki ne bi služila občenemu namenu.

Ali stvari imajo različne stopinje popolnosti. Na naj nižji stopinji so tiste, ki ne žive in se ne morejo gibati same od sebe. Take so rude in kar se še k njim prišteva. Rastline so mnogo popolniše, ker živijo, to se pravi, hranijo se in rastejo; ali premikati se po svoji volji tudi ne morejo. Živali pa ne le samo žive, temuč tudi čutijo in gibljejo se. Pameti pa nimajo; sicer bi govorile in napredovale. Visoko nad živali je pa povzdignjen človek, ker ima razumno in nevmerjočo dušo. Po svojem telesu spada k vidnemu stvarjenju, po duši pa k nevidnemu, h kraljestvu čistih duhov. Čisti duhovi so na najvišji stopinji popolnosti, oni so najbolj podobni samemu stvarniku, ki je tudi duh. Ali se

veda le najbolj podobni; zakaj mej Bogom in najpopolnšim angeljem je še vedno neskončna razlika.

Res, kako velika in lepa so dela božje vseмогоčnosti, božje ljubezni! „Nebesa pripovedujejo božjo slavo in delo njegovih rok oznanjuje nebo“ (Ps. 18, 2).

Ljubezen božja pa ni sebična. Bog ne potrebuje stvari zase, ker je sam vsebi neskončno blaženo, sam od sebe neskončno popolno bitje. Vstvaril jih je le za to, da jim izkazuje svojo ljubezen, da jih vodi do njih namena. Vsaki stvari je odločil namreč neki namen, vsaki naložil neko delo. Tudi nerazumna bitja delajo po njih namenu, če se ravno ne zavedajo tega. Menj popolne stvari so namenjene, da služijo popolnšim v dosego njih namena. Vse pa služijo človeku, da doseže, za kar je vstvarjen. Vstvarjen pa ni za to, da bi služil kaki drugi stvari, temuč le človek človeku in vsi vkupaj Bogu.

Ali po svoji vsled izvirnega greha pokvarjeni naravi je človek bolj k slabemu nagnjen kaker h dobremu; zato bi zgrešil svoj namen, če ne bi Bog zanj še posebe skerbil. Zato je odločil v svoji dobroti, da služi človeku poleg vidnega tudi nevidni svet, to so angelji, o katerih govori sveti Duh po sv. Pavlu: „Ali niso vsi služabni duhovi, v strežbo poslani zavoljo tistih, ki bodo prejeli delež zveličanja?“ (Hebr. 1, 14). Kaker gre človek po svojem telesa k vidnemu svetu, po svoji duši pa k nevidnemu, tako da je torej nekako središče vsega stvarjenja, tako mu tudi služi vsa priroda in tudi kar je nad njo, kraljestvo duhov, v njegov časni in večni prid.

Da nam služi priroda in vse njene moči tolikanj bolje, kolikor bolj jih spoznavamo, to je iz vsakdanjega življeuja zadosti očitno. Iz tega pa smemo po pravici sklepati, da nam bo tudi duhovni svet tem več koristil, čem bolje se bomo seznanili z njim. Dasiravno je bilo torej ni še davno tega, v 15. tečaju „Cvetja“, nekaj brati „o angeljih“, vendar upam, da ne bo odveč tudi naslednji daljši spis, da se tako bolj seznanimo z blaženimi duhovi ter v vedno obilniši meri pridobimo njih varstvo in pomoč.

(Dalje prih.)



Svetega Franciška Saleškega nauki o popolnosti.

Bodi miren ali ravnodušen v svojih domačih opravilih.

Mislim, da ti nisem še nič rekel, kar ti želim reči zdaj glede manjših ali pogostniših nepoterpežljivosti pri hišnih opravilih. Pravim ti torej, da moraš posebno na se paziti, da ostaneš pri tem vedno miren ali ravnodušen.

Ko zjutraj vstaneš in svojo molitev opraviš, ko se verneš od sv. maše ali sv. obhajila in se lotiš svojih domačih opravkov, pazi vedno, da začneš mirno.

Vsako toliko časa preglej svoje serce, ali je krotko in mirno. Ako opaziš, da ni tako, skušaj je pred vsem vtolažiti. Ako pa vidiš, da je mirno, zahvali za to Boga in prav skerbno si prizadevaj ohraniti to mirnost v opravilih, katerih se moraš lotiti.

Kedor jê večkrat méd ali druge sladčice, temu se zdijo kisle jedi še kisliše in grenke še grenkejše; in prav lahko se takemu pristudijo ostre jedi. Tako je tudi z dušo; ako se ona večkrat bavi z duhovnimi djanji, ketera so ji sladka in prijetna, ji postanejo telesna in zunanja opravila zoperna in neokusna, in zoperno ji je, kederkoli se jih mora zopet lotiti, in to je vzrok, da postane lahko nepoterpežljiva. Potrebno je torej, da spoznaš v tih opravilih voljo božjo, in da ne gledaš kar tako na stvar samo, ki se godi.

Zdihni pogostokrat k svojemu nebeškemu ženinu, najkrotkejšemu Jezusu, da naj te vzderži v krotkosti, da se z molitvijo ne samo v višave vzdigneš, kaker krotki golob, ampak da boš temu podoben tudi v gnjezdu, t. j. v občenju s svojimi hišnimi.

Moj Bog, kako zapeljivo je življenje, in kako je vredno hrepeneti po večnosti! Kako so srečni oni, ki po njej hrepenijo! Krepko se oklenimo vsmiljene roke našega ljubega Boga, ker on nas želi k sebi potegniti.

Bodimo krotkega in ponižnega serca proti vsim, zlasti pa proti domačim. Nikar ne bodimo silni ali nagli; obćimo krotko in mirno in poterpimo eden z drugim. — Pazimo dobro, da nam serce ne pobegne. „Oh — zdihuje David — moje srce me je zapustilo“. (Psl. 30, 13.) Ali naše serce nas nikedar ne zapusti, ako ga mi ne zapustimo. Deržimo je vedno v rokah in Jezus Kristus naj bo vedno v naših sercih.

Prava pobožnost je vstrežljiva.

Pomisli, kako dobrega očeta in moža imaš! Ona dva gledata nekoliko ljubosumno na svojo oblast nad teboj, kteri bi se jim zdela razžaljena, ako bi se storilo kaj brez njih sveta in zapovedi. To se jima ne sme škoditi v zlo, ampak v dobro. Kaj hočeš? Pokazati hočeta, da sta ona gospodarja; — in ali ni to prav? Gotovo je prav glede tvojih dolžnosti ali službe, ki si jo dolžna opravljati.

Ali ta dva dobra gospoda ne premislita, da je treba v dušnih zadevah poslušati duhovne svetovavce in verovati duhovnim zdravnikom. Ona ne pomislita, da si moraš ti — razen pravice, katero imata kot oče in mož nad teboj — prizadevati s tistimi pripomočki za zveličanje skrbeti, ketere spoznajo za dobre oni, ki so odločeni za dušne voditelje.

Vender neglede na vse to treba jima vstreti in popustiti in ravnati se po njih manjših človeških slabostih, koliker ti dobra vest dopušča, in brez opuščenja dobrih sklepov.

Taka popustljivost ali vstrežljivost je Bogu všeč. Rekel sem ti že enkrat: koliker menj živimo pa lastnem dopadajenju, koliker menj izbiramo svoja dela po lastni volji, toliko boljja in popolniša bo naša pobožnost.

Koliker mogoče treba skrbeti, da ne bo naša pobožnost drugim neugodna in zoperna.

Ako moreš pristopiti k sv. obhajilu brez ugovora tvojih poglavarjev t. j. očeta in moža, pristopi, kolikerkrat ti spovednik dopusti. Ako se pa bojiš, da jima ne bo všeč, zadovolji se včasih z duhovnim obhajilom in veruj mi, da bo to duhovno zatajenje zelo všeč Bogu. To skrajšanje njegove telesne pričujočnosti bo združilo še tesnejše z njim tvoje serce.

Bogu boš kaj vstregla, ako se semtertje zderžiš pravega sv. obhajila zato, da pridobiš serca gospodarjev, ketere ti je dal; in za me bo zelo tolažljivo, ako bom videl, da nisem vznemiril s tim naukom tvojega serca.

Mej tem lahko porabiš tajne priliko, da svoji želji vstrežeš, in drugega ti glede tega ne morem reči, kakor da stori to, kar ti svoj spovednik reče, ker on pozna sedanji stan tvoje duše in more znati, kaj je za te najbolje.

„Moj Bog, odpusti mi, kaker jaz odpuščam!“

(Čast. Janeza Vianneya, tretjerednika.)

Postava je, da Bog ne odpušča, kaker tistim, kateri odpuščajo.

Sveti ljudje nemajo sovraštva, nemajo žolča; odpuščajo vse in so prepričani, da zaslužijo še več zavoljo grehov, s katerimi so Boga razalili. Slabi kristijani so pa maščevavni!

Ako mi sovražimo bližnjega, sovražimo Boga; sovraštvo dela rano nam. Enkrat sem rekel nekomu: „Torej ti nočeš iti v nebesa, ker nočeš pogledati več tistega človeka?“ „O da, da... skerbel bom samo, da ne bova blizu, da se ne bova mogla videti!“ — O, tega ne bo, ker so nebeška vrata zaperta sovraštvu.

V nebesih ni meržnje; zato tisti, kateri radovoljno terpijo žaljenje in obrekovanje, vže na tem svetu uživajo nebesa... tisti pa, kateri gojijo serd, so nesrečni, imajo zgerbančeno čelo, in oči take, kaker bi hoteli vse požreti.

So neke osebe, ketere bi rekel, da so pobožne, razalijo se pa za vsako malenkost... Ke bi bile tako svete, da bi delale čudeže, brez ljubezni se ne gre v nebesa.

Neki redovnik, kateri ni v življenju delal nič izredno spokornega, temuč le svoje navadne dolžnosti zvesto opravljal, je bil na smertni postelji jako miren. Predstojnik se je temu čudil. Redovnik je odgovoril: „Jaz sem precej pozabil vsako žaljenje in odpuščal serčno, zato upam, da bo tudi Bog meni odpustil.“

Sredstvo da premagamo hudobo, keder nam prigovarja, da naj sovražimo tistega, ki nam kaj hudega dela, je molitev, da se spreoberne naš sovražnik. Na tak način se premaga slabo z dobrim, po zgledu svetnikov.

Na videz ni kristijani nočejo pa nič poterpeti, vsaka reč jih vžali, na razaljive besede odgovorijo razaljivo.

Keder se začnemo jeziti, veržemo iz sebe ves svoj serd. Naše serce je luža polna žolča, s katerim smo zmirom pripravljeni polivati tiste, ki nam stoje blizu.

Slepa ljubezen do samih sebe prepričuje, da zaslužimo biti hvaljeni, mej tem ko bi morali iskati nadloge, ketere smo si zaslužili: „E, ali jaz sem nedolžen, praviš ti; ne zaslužim, da se tako z mano dela“. Res, ti ne zaslu-

žiš za to, kar si denes storil, zaslužiš pa za to, kar si včeraj. Tito zaslužiš za tvoje prejšnje grehe, in bi se moral še Bogu zahvaliti, da ti da prilžnost za nje pokoro delati.

Hudoba pusti v miru slabe kristijane; nihče se nanje ne ozira; ali proti tistim, ki žive pobožno, vzbuja ona tisoč in tisoč obrekovanj, in ražaljenj. Tu je prilika velikega in obilnega zasluženja.....

Kjer sem bil jaz dušni pastir, je bila neka oseba, ki je jako skerbela za službe vbogim deklicam. Zgodilo se je pa večkrat, da so jo hodile potem kregat in žalit; ona pa je ostala pri tem ponižna in mirna. Zato se je o nji govorilo, da je sveta. In res, tako postopajo sveti ljudje; to je prava pobožnost....

Sv. Janez od Boga je pustil, da so ga imeli za neumnega. Ko je negdo opozoril predstojnika bolnišnice, kjer je bil, da naj pazi, ker ima pri sebi pravega svetnika, kateri se le na videz dela neumnega, ga je on prosil, naj ne zameri. Svetniku pa je bilo jako žal, da se je to zvedelo, ker tako je zgubil toliko prilžnosti zasluženja za vse, kar je prej terpel....

Pravi kristijan ljubi vse, dobre, ker so dobri, slabe, ker se mu smilijo, in ker upa, da jih bo z ljubeznijo spreobernal, in ker vidi v njih duše odrešene s kervjo Kristusovo. On moli za grešnike: „O Gospod, ne pusti, da bi se te duše pogubile“. Na tak način se pride v nebesa. Tisti pa, kateri mislijo, da so Bog ve kaj, ker storijo kaj dobrega, zraven so pa zmirom napeti in serditi, tisti bodo jako slabo stali na sodnji dan.

Sovražiti ne smemo drugega razen hudoboin greh.

Imeti moramo ljubezen sv. Avgušтина, kateri se je veselil keder je videl kakega pravičnega: „Saj je tu eden, je rekel, kateri Bogu zadostuje za mojo malo ljubezen!“

Enkrat je srečal v hosti neki imeniten gospod vbijavca svojega sorodnika, in vže je potegnil meč, da bi se nad njim maščeval, kar je bil vže večkrat sklenil. Vbijavec se verže pred njim na kolena in prosi: „Odpustite mi zavolj Boga“. Pri tej besedi se žlahtnik vstavi, in reče: „Odpustim“. Drugi dan je šel v cerkev, in Kristusu rekel: „Gotovo mi boš odpustil (moje grehe), ker sem odpustil jaz“. In videl je, da je podoba Kristusova na križu prikimala z glavo.....

Ljubezen sv. Frančiška do vbogih.

Sv. oče Frančišek je očetovsko ljubil svoje perve tovariše; za njimi so pa bili *vbogi* predmet njegove velike ljubezni.

Sv. Frančišek je visoko cenil *vboštvo*, ne misleč na vzroke; on ni nigdar vprašal zakaj je gdo vbog, je li po zapravljenosti, po neprevidnosti ali po kaki nesreči.

V vbogem je on videl le podobo Kristusa; njemu ni bilo mari za drugo; vbožec je bil poseben predmet njegovega sočutja, spoštovanja in ljubezni.

Njegovi tovariši niso mogli tega umeti, temuč so razločevali kaker mi vbozega od vbozega.

Neki dan je eden njegovih tovarišev vbozega miloščino prosečega tako-le nagovoril: „Vi se mi zdite hinavski vbožec“. Sv. očeta so te besede strašno zbudile. Precej je vzkazal tovarišu vreči se na tla pred vbožčeka in ga prositi odpuščanja. „Gdor kolne vbozega, je rekel, ta dela nečast Kristusu, čiger je on podoba“.

Drugikrat je neki tovariš storil še nekaj hujšega v tem oziru. Srečavši vbozega in verh tega še bolnega vsklikne sv. Frančišek: „Vbogi in bolan!“ Zdel se mu je za to dvakrat vreden sočutja in vsmiljenja.

Tovariš je opomnil, da temu vbozemu ne manjka nič družega ko po zgledu manjših bratov radovoljno in prostovoljno prenašati svoje terpljenje. „Res, je rekel, ta človek je vbog, ali v mislih in v sercu ga morda ni bogatejšega od njega v celi okrajini“.

Kriva sodba tovariševa je hudo pekla Frančiška. On je zaklical: „Kaj si rekel!“ Tovariš je precej spoznal, da je razalil očeta. „Verzi se pred vbozega, spoznaj svoj greh, in ne samo odpuščanja ga prosi, temuč prosi ga, da naj moli zate“. Kesneje mu je rekel: „Brat, srečati vbozega je srečati Kristusa in njegovo vboštvo. V boleznih naših bratov (vbozih) moramo spoznati bolečine, katerim se je Kristus podvergel v naše zveličanja.

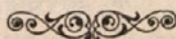
On si je pa prizadeval tudi za notranjo podobnost Kristusu v vbozih. Enkrat je v Kolu pri Perudžiji srečal vbozega, kterega je poznal še prej, ko se je bil dal vsega Bogu, in rekel mu je: „Kako je kaj, brat?“ Nesrečni je pa bil jako žalosten in hud, ker mu je bil gospodar tistega kraja, vse, kar je imel, vzel.

Na Frančiškovo vprašanje je odgovoril: „Zame je strašno slabo zavoljo mojega gospodarja, katerega naj Vsemogočni kaznuje.“ Sv. oče ginjen bolj zaradi nesreče njegove duše ko telesa, mu odgovori: „Brat, iz ljubezni do Božja, odpusti gospodarju; ako tega ne storiš, boš verh zgube svojega posestva zgubil tudi dušo.“ „Ne, zareži nesrečnež, jaz mu ne odpustim, dokler mi on ne poverne, kar mi je vzel.“ Sv. Frančišek je na to nekoliko pomislil in potem rekel: „Brat, prosim te, zavolj Boga odpusti gospodarju, in jaz ti bom dal plašč, s katerim sem ogernjen“. Vbožec je vzel plašč, in odpustil oderuhu.

Ker je vbožec živa podoba Kristusa, je sveti očak tudi ž njim delal kaker bi bil s Kristusom. On se je skazaval vbogim kaker skerbna mati.

Skazaval se je prijaznega, ako jih je srečal; imel je za nje besede polne spoštovanja in sočutja. Ali to mu ni bilo zadosti; on jim je po mogočnosti tudi z djanjem pomagal. Njegov denar pa je bil plašč, katerega je prejel vbogajme, ali ni ga imel dolgo, tako da je vsak dobrotnik, kateri mu je dal tak dar, vže naprej vedel, da ga Frančišek ne bo dolgo nosil.

P. H. R.



DROBTINICE.

Kaj o tebi govorijo?

„Keder posvetnjaki zapazijo, da hočeš živeti pobožno, začnejo nate streljati na tisoč načinov. Večina ti bo rekla, da si hinavec, da ti je svet obernel herbet, in da zapuščen in zanemarjen od sveta, hitiš k Bogu. Tvoji prijatelji ti bodo po njih mislih prigovarjali pametno in ljubeznjivo. Rekli ti bodo: „Obšla te bo otožnost, zgubil beš pred ljudmi dobro ime, postal boš čuden, da ne bo mogel s tabo nihče več občevati, postaral še boš pred časom, svoja hišna opravila zanemarjal; živeti je treba kaker gre, mej svetom se človek lahko zveliča brez toliko pobožnosti“ itd. To je vse neumno in prazno govorjenje. Vsem tem ni nikakcr mari ne za tvoje zdravje ne za tvoja opravila. Ako bi bil posveten, pravi Zveličar naš Jezus Kristus, bi svet ljubil, kar je njegovo, ali ker nisi posveten, zato te sovražijo. (Sv. Frančišek Saleški).

Sovražimo svet.

Kedor hoče ostati prijatelj božji, mora zaničevati in sovražiti svet, ker je svet goljuf, obljubi dosti, ali ne derži obljub. Njegove sladnosti so nestanovitne, minljive, nečiste; in ne morejo našega serca nasititi. Koliko žalosti nakopljejo duši, koliko nemira sercu, kake britkosti in težave vésti!...

Povej duša, ali si bila mirna, dokler si svetu služila? O ne ne! Po kratkem veselju, si prestajala grenke ure in dni!...

Svet moramo sovražiti, ker je svet sovražnik Kristusov, in služabnik hudičev, trinog čednosti, gospodar, oče in ljubivec vseh strasti.

Vse je ničemernost

Neki redovnik se je prikazal kmalu po smerti svojemu sorratu ter mu dejal: „Bil sem učenjak, in to je nič. Bil sem sloveč pridigar, tudi to je nič. Bil sem redovnik, samo to je nekaj.“

„In Beseda je meso postala.“

Pojdi v duhu v Betlehem. Tam v hlevu, v jasliah leži na terdi slami nežno detetce. To je Sin božji Jezus Kristus, ki je zavoljo nas človek postal, ki je prišel na svet, da bi nas grešnike rešil večnega pogubljenja. Daritve starega zakona niso zadostovale nebeškemu Očetu, zato mu je edinorojeni Sin rekel: „Telo si mi pripravil; glej, pridem“ (Hebr. 10, 5) dostojno pokoro delat za grehe človeškega rodu. — Ako je tvoje serce še ničemerno in posvetno, se li ne bo spreobrnilo pri pogledu vbogih jasliah?

Vzrok imaš pa tudi velicega veselja, ko pogledaš jaslice. Nihče ni bil v stanu rešiti sebe in še menj drugih, in ke bi bili vsi ljudje skupaj delali največo pokoro in celo življenje, ne bi se bil rešil nihče od neskončnega dolga. Z Davidom smo morali reči: „Ni ga, ki bi rešil, ni ga, ki bi rešil“ (ps. 7, 3), ako se ne bi bil Sin božji ponižal do nas in sè svojim neskončnim zasluženjem zbrisal greh. Ke se ne bi bil Kristus rodil, bi se bili vsi pogubili. No, angelj nam oznanjuje: „Dene se vam je v Davidovem mestu rodil Zveličar, kateri je Kristus, Gospod“. (Luk. 2. 11.) O veselje! Poskakujmo od veselja pri jasliah sè sv. Frančiškom, in serčno Boga zahvalimo za to neizmerno dobroto.

Za bolnike.

Sv. opat Pahomij je tako-le nagovarjal bolne puščavnike: „Otroci moji, kako morete želeči, da bi se znebili bolezni?

Kaj ne razumete, da ni zatajevanja Bogu dopadljivišega od veselega ali vsaj poterpežljivega sprejetja križa, katerega vam on nalaga? Dobra spokorna dela so post, bdenje, trenje telesa; ali neprispodobno bolje je združenim s terpečim Zveličarjem Kristusom terpeti?“

Sv. Janez Zlatousti pa pravi: „Ke bi ti Bog dal moč mertve obujati, bi ti dal dosti menj, kaker ako ti pošlje križe in terpljenje; ker po daru čudežev ostaneš božji dolžnik ti, po terpljenju je pa Bog tvoj dolžnik.“

Ne opravljaj!

Beseda je hitro rečena, kar se je reklo, se pa tako hitro ne popravi. Beseda je lahka in vender kervavo rani: rani božje serce, ker on prepoveduje opravljanje, rani serce bližnjega, ker se proti njemu govori; rani serce prijatelja, ker je poslušal, rani naposled serce tistega, ki opravlja.

Jezik opravljevca je strupen, in zato ostrupi serce še njemu; je nabrušen nož, kateri deli ude skrivnostnega telesa Kristusovega; je sulica, katera prebada njegovo presveto Serce. Opravljivec je tat, ker nas oropa najdražjega, kar imamo; je tolovaj, ker nam vniči najimennitniše življenje — namreč dušno.

Varuj se občevanja z opravljevci. Hudoba je v njih ustih, keder govorijo, hudoba v tvojih ušesih, keder jih poslušal.

Vklanjaj se božji volji.

Sv. Janez Zlatousti pravi: „Nigdar ne preiskavaj božjih sklepov! Ne vprašaj, zakaj je on to storil? Zadosti ti je vedeti, da je njegova volja. Naj pošlje dež ali sneg, vročino ali mraz, grom ali točo; naj vzeme ali da; zmirom se na tebi godi njegova volja; zahvali se in reci: „Zgodi se tvoja volja.“

Hrepenenje po sv. obhajilu.

Sv. Marija Magdalena Paciška je enkrat rekla: „Da bi imela srečo samo enkrat iti k sv. obhajilu, bi šla brez vsacega pomisleka kaker prerok Danijel v levjo jamo ter se izpostavila vsakoverstnemu terpljenju.“

Zakaj dopušča Bog da sv. Cerkev terpi preganjanje?

1. Zato, da se očitno vidi njegova moč, s katero jo ohranjuje;
2. Zato, da je deležna terpljenja Kristusovega;
3. Da se na ta način zadoščuje za grehe vernikov;
4. Da se oživlja cerkveno življenje.

Tolažba v velikih nadlogah.

„Jaz mirno počivam v naročju mojega ljubeznjivega nebeškega Očeta in upam, da bi tam tudi mirno počivala, ke bi se cel svet in celo ves pekel proti meni vperl, da, ke bi se celo nebo in zemlja poderla!

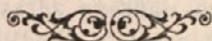
In res, gdo mi bo škodoval, ako je Bog moj pomočnik in sidro mojega upanja? Upajte zmirom na tako mogočnega in dobrotljivega Boga, kateri nikomer ne nalaga več ko more nositi in daje, da zopet sonce sije po strašnih nevihtah.“
(Čast. Krescencija iz Kavfbajrena, III. Reda.) P. H. R.



Svetoletni vesoljni shod tretjega reda v Rimu.

Določbe, ki so jih izdali sv. oče glede zadobivanja odpustka svetega leta, so se ali že naznanile vernikom v cerkvah ali se še bodo; mnogi namreč, ki jim ne bi bilo lahko mogoče romati v Rim, se jih bodo mogli vdeležiti doma; kako, to pa imajo določiti škofje vsak v svoji škofiji, zato mi ne moremo povedati kaj, kar bi povsod enako veljalo v tem oziru. Kedor pa more in hoče v Rim iti, pa bo tudi v svojem kraju najbolje poizvedel, kedaj in kako se bo to najprimerniše moglo zgoditi. Mi imamo napovedati le, da ima biti vesoljni shod tretjega reda v Rimu od 25. do 28. dne meseca majnika; kedor bi se ga hotel vdeležiti, bi moral torej skrbeti, da pride za tisti čas tjakaj. Sveti oče se tega shoda posebno vesele in so mu imenovali za predsednika imenitnega cerkvenega dostojanstvenika, kardinalja Jožefa Kalasancija Vives, iz kapucinskega reda. Kaj se ima goditi na tem shodu nam do zdaj še ni natančniše znano. Govorilo se bo seveda po laško in morebiti po francosko; preprosti naši tretjeredniki, ki ne umejo teh jezikov, bi najberž ne imeli

posebnega dobička, ako bi se hoteli vde ležiti. Priporoča se torej le izobraženim duhovnega kaker zlasti svetovnega stanu ; posebno poslednji bi namreč mogli pomagati, da tretji red doseže svoj višji namen, kaker to želijo sveti oče.



„Priporočam se v pobožno molitev.“

Aposteljni in prvi kristijani so molili ne samo za se, temuč tudi za druge ; in da bi bili prej vslišani v svojih potrebah, so se priporočevali v molitev tudi drugim. Ta lepa navada se je ohranila v sveti cerkvi do današnjega dne ; v vsakem zvezku „Cvetja“ imaš dolgo versto oseb, ki priporočajo v pobožno molitev sebe ali pa druge v raznih potrebah, in prav delajo. Sv. apostelj Jakob namreč piše : „Molite eden za drugega, da bote ohranjeni ; veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega.“ (5, 16). Mnogi se priporočujejo v molitev, da bi prejeli pomoč v kaki telesni potrebi, ali pa, da bi bili rešeni skušnjav i. t. d. Dobro je prositi, ali vedi, da še ni dosti, ako drugi za te molijo ; zakaj molitev drugih te ne bo rešila skušnjav, ako se jih tudi sam ne varuješ. Tako se je priporočeval mlad puščavnik v molitev staremu puščavniku, da bi ga Bog rešil nečistih skušnjav. Ker se je smilil staremu puščavniku, je precej začel zanj moliti in ga Bogu priporočevati, da bi ga rešil teh skušnjav. Ali njegova molitev ni nič pomagala, skušnjave namreč niso še zginitile.

Mladi puščavnik je zopet šel k staremu in ga prosil, da naj še več zanj moli. Stari puščavnik je res še več in še bolj pobožno molil, ali vse te njegove molitve niso nič pomagale ; mladi puščavnik se je še vedno tožil, da ga nadlegujejo nečiste skušnjave. Staremu se je čudno zdelo, zakaj Bog ne vsliši tako pravične prošnje. Ko je še dalje molil, mu je Bog razodel neko noč, zakaj ni vslišal njegove molitve, ker je namreč mladi puščavnik len in nemaren in neče precej zapoditi nečiste skušnjave. Videl je v duhu, kako mladi puščavnik v celici len in nemaren sedi in kako mu hudobni duh dela škušnjave, ko mu predstavlja eno ali drugo osebo drugega spola, mladi puščavnik pa namesti da bi jih precej zadobil, jih je še rad premišljeval. Videl je tudi, da je bil njegov angelj varih nevoljen, ker neče Boga prositi pomoči, kaker hitro se zave, da ima skušnjave. Drugi dan

se je zopet prišel tožit, da ga še vedno napadajo skušnjave, ali stari puščavnik mu je kar naravnost povedal, da je sam kriv teh skušnjav, rekel mu je namreč: „Moj sin, ti si sam kriv teh skušnjav, ker jih precej ne zapodiš. Povej mi, ali more ozdraveti bolnik, ki ima sicer dobrega zdravnika, pa neče zavživati predpisanih zdravil in se varovati škodljivih jedi?“ „Nikaker ne more tak bolnik ozdraveti,“ odgovori mladi puščavnik. „Ke si za te ves svet molil, te ne bo nigdar rešil teh vmazanih skušnjav, ako si ne boš sam pomagal, ako ne boš namreč zapodil vsake skušnjave precej, ko jo zapaziš in Boga prosil pomoči.“ Te besede so genile mladega puščavnika, ravnal se je po modrem svetu starega puščavnika in bil rešen duha nečistosti^{a)}. Tako se ravna tudi ti, bogoljubni bravec, ko se priporočaš drugim v pobožno molitev.

P. A. F.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške; Marija (Elizabeta) Bratuš iz Podmelca, Terezija (Elizabeta) Košir iz Kanala, Ana (Frančiška) Buzik iz Banjšice; kobiljeglavske: Ludovik (Frančišek) Rudež iz Kobilje glave; gorjanske: Anton (Jožef) Ažman, Marjeta (Klara) Jan; vipavske: Frančiška (Jožefa) Fabčič † 4. okt. 1899, Barbara (Neža) Simič † 21. dec. 1899.

Dalje se priporočajo: neka tretjerednica na Libušnjem sè vso svojo družino; neka bolnica tretjerednica iz Lader; neki bolnik iz Smasti; več oseb iz Gotovelj v razne dobre namene; neka hudo obiskovana in od vseh strani stiskana oseba; neka za hudo boleznijo na vratu že dolgo časa bolna oseba; M. J. iz Zabukovja priporoča sebe, svoje brate, svojega spovednika, tudi svoje sovražnike in posebno neki dober namen; J. D. za pravo ponižnost, ljubezen božjo in natančno izpolnjevanje božje volje; neka tretjerednica za spreobrnjenje svojega moža, za svoje 3 otroke, in za sv. poterpežljivost; Fr. K. za popolno ozdravljenje; neki mladenič iz Metlike, da bi mogel premagati skušnjave in izvoliti stan po božji volji; neka tretjerednica priporoča svojega brata in njegovo ženo za spreobrnjenje in poboljšanje in da bi dolžnosti svojega stanu mogla vestno in natančno izpolnjevati, tudi da bi se neka pravda srečno iztekla; M. P. priporoča svojo

^{a)} Scaramelli, direttorio ascetico tratt. 2. art. 10. cap. 4.

mater za zdravje, sebe za poterpežljivost in stanovitnost v dobrem; neka tretjerednica v Semiču svoje stariše za zdravje, sebe za stanovitnost v dobrem, svojega spovednika, svojega brata, da bi prišel iz Amerike; neka tretjerednica za dar čistosti in ponižnosti, priporoča tudi svojo mlajšo sestro, da bi prišla v samostan; neka oseba več deklet v dober namen in tamkajšne dobre duhovnike, da bi jih Bog podpiral; neka tretjerednica svojega moža, da bi srečno popotoval v Ameriko; neka deklica tretjerednica za dušni mir, ki ga že šest let pogreša; neka druga za mir v domači družini; neka naročnica „Cvetja“, tretjerednica v svojih duhovnih potrebah; oče ločen od žene, ki ga ne mara pri sebi imeti, prav tako tudi dve hčere, iz mej njih ena bolna, ki že sedem let ne more na noge stopiti, tudi da bi mogla dobro spoved opraviti.

Zahvala za vslišano molitev.

Iz Sevnice. — Enkrat sem bila že blizu smerti; v trenutku, sem mislila, da stopim nepripravljena pred večnega sodnika. V tej veliki sili zdihnem v srcu k brezmadežni Devici in moja mati me priporočijo sv. Antonu Padovanskemu in naenkrat se mi poverne življenje. — Kmalu potem sem bila pri nekem delu tako nesrečna, da bi bila skoraj oslepela. Zopet se zatečem k preblaženi Devici in svetemu Antonu in vslišana sem bila, za kar bodi Bogu čast in Mariji in sv. Antonu tudi preserčna hvala.

Amaliya Kožuh, tretjerednica.

Iz Vodic. — Imela sem hudo bolečino na roki. Zelo sem se bala, da bom morala v bolnišnico. Zatekla sem se pa k sv. Antonu in, hvala Bogu! vslišana sem bila. J. B.

Iz Loke. — Priserčna hvala za čudežno pomoč v neki važni zadevi! M. J.

Dalje naznanjajo svojo zahvalo: neka oseba z Vipavskega, ki je bila po nedolžnem obrekovana, da je na priprošnjo sv. Antona dosegla resnično opravičenje; neka oseba za naglo ozdravljenje nevarno obolelega otroka; M. J. za rešenje; Fr. K. za zboljšanje zdravja; F. F. v S. za ozdravljenje; H. B. za zadobljeno milost; J. L. za pomoč zoper nečiste misli zadobljeno po devetdnevnici na čast brezmadežnega spočetja Marijinega; neka tretjerednica, da je našla neko zgubljeno reč. ki je bila zelo draga; Ivana Žorž za hitro ozdravljenje.

Glede odpustkov 19. psaljma

so se zbudili neki pomiselki, ali veljajo po znanem privoljenju od 7. julija 1896 tudi za tretjerednike ali pa ne. Mnogi so namreč mislili, da veljajo, kaker je bilo to pred prenovljenjem papeža Leona XIII. splošno prepričanje. Zato se je tisti psaljem s pristavljenimi molitvami po redovnih časopisih in na posebnih listkih zelo razširil mej tretjeredniki. Po zgledu drugih in na razedete želje smo tudi mi s posebnim dovoljenjem rajnega našega kneza nadškofa Alojzija zopet dali natisniti tiste molitve, gotovo z najboljšim namenom. Ali, kaker pravimo, vzdignili so se pomiselki in škof trevirski je zato poprašal v Rimu pri skupščini na odpustke in svete ostanke, ali veljajo tisti odpustki tudi za svetovne tretjerednike ali ne. Kardinalj predstojnik tiste skupščine je šel 29. avgusta 1899 k svetemu očetu vprašat in sveti oče so odgovorili, da ne veljajo. Zdaj je torej ta stvar dognana in nam ne ostane nič ko da prosimo vse, ki imajo tisti posebni listič, naj ga veržejo v ogenj, v 15. tečaju „Cvetja“ pa, kjer je ravno tista reč natisnjena na prvem mestu 12. zvezka, naj si na strani 355. zapišejo, da po določbi sv. očeta od 29. avgusta 1899 tam omenjeni odpustki za tretjerednike ne veljajo; tako se ne bo potem nihče motil.

Odgovori na vprašanja.

„Ali bi zadostovale za tretji red dnevnice, ki se nahajajo v knjigi Nevesta Kristusova namestu očenašev?“ — Odgovor stoji v „Popotnem Tovarišu“ str. 31: „6) Za redovno molitev zadostuje tudi mali oficij Matere Božje — seveda se mora moliti latinsko.“ — Slovenske dnevnice torej ne zadostujejo.

Na drugo vprašanje glede odpustkov za litanije presv. Serca Jezusovega se najde odgovor tudi v omenjeni knjigi str. 552. in je ta: „300 dni odpustka. Leon XIII. 2. apr. 1899.“

Na vprašanje, „je li potrebno, da se pošlje po smrti spričevalo sprejema in oblube v samostan, kjer je bil kedo v 3. red sprejet“, moremo le reči, da se v sprejemnih knjižicah, koliker so nam znane, to zahteva in je tudi potrebno, da se more vpisati v redovno knjigo smert dotičnega uda.

Papežev blagoslov

se v svetem letu tretjerednikom ne sme dajati; pač pa se sme vesoljna odveza, ki se daruje seveda za duše v vicah; tak odgovor je na posebno vprašanje prišel iz Rima.

nügend bleiben muss. Der Lerneude muss daher trachten, sich ruthenische Laute und Worte von einem gebildeten Ruthenen so oft als möglich vorsagen zu lassen, sonst setzt er sich der Gefahr aus, ein vielleicht ganz und gar unverständliches Ruthenisch zu lesen oder zu sprechen.)“ —

O mali ruščini kmalu še kaj; glede velike pa sem vže leta 1889 v VII. tečaju „Cvetja“ navel iz Mansteina, „Handbuch der russischen Sprache“ str. XVIII., da je ruski а: „sehr dunkel, beinahe wie ein (deutsches) u, welches mit dem vorangehenden, resp. nachfolgenden Vocale sehr schnell zusammenausgesprochen wird: тоуѣ (beinahe = touk)“ itd.

Ali je torej slovanski l najbliže nemškemu l? Ne! Slovanski l je najbliže slovanskemu in, če hočete, nemškemu u — in, zato je tudi naša gorenjska in koroška izreka, naj reče kdo, kar koli hoče, v resnici slovanska izreka; večina Poljakov, kaker priča Baudouin de Courtenay, govori prav tako, prav tako tudi Slovaki po nekih krajih. Od kod to? od kakih sosedov tujcev? Ne! ni takih sosedov. Ta izreka je torej izvirno slovanska in po pravici smemo reči, da izvira — da tako rečem — iz mozga in jedra slovanskega jezika, ker vidimo, da se je pojavila samostojno in neodvisno na tako raznih krajih, v tako različnih jezikih, kaker sta ravno poljščina in naša slovenščina.

Ali taka izreka je rustikaljna! — Tako? — Bodi! Ves veliki slovanski narod je rustikaljen narod in sram ga bodi, kedor se ga za to sramuje! Sramuje se ga iz servilnosti in ta je pač hujša od rustikaljnosti. V resnici le smešno servilnost razodevajo naši fini eljaljci; ko pačijo slovenščino po izreki nemške gospode, prav s tem kažejo, da so „potomki sužnjev, ki se niso še mogli odvaditi robote in hlapčevanja tujcem“ (J. Baudouin de Courtenay, „Nektere opazke ruskega profesorja“. Gorica 1873. str. 35).

Ali naj torej naša gospoda res po gorenjskorobi slovenščino? „Piva kobiva“? — Ke bi naš narod povsod tako govoril, gotovo: „Piva kobiva“! Kakofonije vsaj jaz v taki izreki ne čutim nič več ko n. pr. v „siva kopriva“. — Vender naš narod ne govori povsod tako; velika večina govori drugače in to, kaker govori večina, to je splošna narodna izreka, ki so se je držali od nekedaj tudi izobraženi Gorenjci in Korošci, kaker pričata Kopitar in Vodnik in smo to tudi sami še zadostikrat slišali. V primerih torej, kjer večina izgovarja l ko l, izgovarjaj tako tudi ljuba gospoda, v primerih, kjer ga ves narod izgovarja ko u, izgovarjaj ga tako tudi gospoda, če hočeš biti narodna in celo slovanska!

Tudi to razločevanje: l zdaj ko l ali l, zdaj ko u (ali o), je namreč dobro slovansko. Ne le pri nas govori tako večina, tudi mej drugimi Slovani jih je gotovo do 30 milijonov, ki govore tako — rustikaljno? morebiti! — ali serviljno ne!

Najprej imamo na naši strani vse Malorusi, čez 20 milijonov duš! O njih poroča Mihaelj Mitrofanovič, „Praktische Grammatik der kleinrussischen (ruthenischen) Sprache für den Selbstunterricht“ str. 7id.: „In folgenden zwei Fällen lautet das a fast wie ein Vocal: a) Wenn „oa“ in einer Stammsilbe zwischen

zwei Consonanten zu stehen kommt, wird das *л* fast wie ein *u* im deutschen Diphthong *au* ausgesprochen, z. B. . . . волкъ wouk, der Wolf, долъ dōuh, die Schuld, жолъ žōutsch, die Galle, мол-чá-ты mou-tschá-tü, schweigen, вол-на wou-na, die Wolle, столъ sstoup, der Pfeiler . . . b) Ebenso lautet das Endungs-*л* in männlichen Geschlechte des zweiten Particip. Perfect. Act.: хо-дилъ cho-dün, der gegangen ist, пи-салъ pü-sáu, der geschrieben hat, браъ brâu, der genommen hat, ѣлъ jü, der gegessen hat . . . Viele schreiben statt dieses vocalisch lautenden „*л*“ den Buchstaben „*в*“ . . .

Prav tako govore v tem oziru Belorusi, ki jih je okoli štiri milijone: Ёшой, оддъу, соунычко itd.; vender, ker oni svojega narečja ne pišejo, bodi to le mimogrede omenjeno.

Slovaki pa ne le izgovarjajo *u* za končni *l*, oni so od leta 1844 do 1852 tako tudi pisali. Leta 1852 se je sicer v pisanje spet sploh vpeljal *l*, ali govorili so tudi nadalje najizobraženiši Slovaki *u*. Saj smemo brez dvojbe najizobraženišim Slovakom prištevati evangeliškega pastora Andreja Braxatorisa, ki je ko eden najboljših pesnikov slovaških znan po imenu Sládkovič; rojen 1820 je študiral ob svojem času na vseučiliščih v Halle in Jena; vmerl je 20. aprilja 1872. Ta mož je pač tudi vedel, kaj je blagoglasje v jeziku; vender je izgovarjal končni *l* po domače ko *u* ali *v* in se nikakor ni dal motiti pravopisanju, da ne bi bil rabil nim kaker: „prabohov — nemohol, padol — vládou, rokov — nezmokol, kl'akol — vojakov, rozlietol — kvetov, hradbou — bol, citov — svitol, zrodil — div, rekov — tiekol, zhasol — časov, pradedov — nevyviedol“ itd. Prim. Andreja Sládkoviča Spisy básnické. V Prahe, 1878. — Kedor hoče Sladkovičeve poezije prav brati, mora torej *l* na koncu tako izgovarjati, kaker se izgovarja tudi pri nas. Zdaj sicer, kaker piše prof. Baudouin de Courtenay, neketeri Slovaki *l* izgovarjajo po českem načinu, kar jim ni tolikanj v greh šteti, ker bi se po pravici imeli deržati Čehov, kaker mi Hervatov. Nam zadostuje, da slovaški narod govori, kaker malo- in beloruski, za končni *l*: *u*, kar je neomajljiv dokaz, da je tudi naša domača izreka v tej reči prava in pošteno slovanska izreka.

Ali kaj nam je treba iskati dokazov mej Slovaki in Rusi, saj jih imamo bliže! Le prof. Perušek „i svi koji za njim stoje, ljudi široka pogleda“ (Obzor 22 srp. 1899), jih ne vidijo, ali nočejo videti. Zato se sili naša slovenska mladina, ki govori od doma dobro „slovanski“: „biu, bēn, dau, vogáu, vzēu, vesēu“, da bere v šoli in se potem spakuje tudi drugod s „čistim“ nemškim *l*: „bil, bel, dal, vogál, vezél, vesel“. — In kaj se godi mej tem v hervaških šolah? Kajkavska in čakavska mladina, ki govori od doma z *l*, čistim ali nečistim: „bil, bēl, dal, ugal, uzel, vesel“, ta se uči v šoli govoriti in pisati: „bio, bío, dao, ugao, uzeo, veseo“. — „O čudovita glihinga!“ Kar Hervatje zaničujejo in zamečejo, to modri Slovenci pobirajo za njimi in vidijo v tem celo vzajemnost s Hervati. V resnici, širok pogled!

(Dalje prih.)